

Akademia Katolicka w Warszawie
Wyższe Seminarium Duchowne w Łodzi

Sylabus przedmiotowy

Kierunek studiów	Teologia
Specjalność	Teologia ogólna
Forma studiów	Stacjonarne
Stopień studiów	Magisterskie
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

1. Przedmiot

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Księgi mądrościowe Starego Testamentu
Nazwa w języku angielskim	The Corpus Sapientiale
Język wykładowy	Polski
Rodzaj przedmiotu	Obowiązkowy

2. Forma i miejsce zajęć, liczba godzin i punktów ECTS w planie studiów

2.a. Studia stacjonarne

Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium	Praktyka	Punkty ECTS	Miejsce zajęć
45	15	---	---	6	sala dydaktyczna

3. Cele przedmiotu

1.	Podstawowym celem nauczania przedmiotu jest wprowadzenie w księgi mądrościowe ST, proto- e deuterokanoniczne i w Księgę Psalmów (czas powstania, autorzy, struktura, teologia). Umiejętność właściwej interpretacji i katechetyczno-homiletycznego wykorzystania głównych tematów teologicznych obecnych w tychże księgach.
----	---

4. Wymagania wstępne

1.	Posiadanie podstawowej wiedzy z wykładów wprowadzających do Pisma Świętego, w szczególności do Nowego Testamentu, historii biblijnej i geografii.
----	---

5. Przedmiotowe efekty kształcenia

Kod efektu kształcenia przedmiotu	Opis efektu kształcenia	Kod efektu kształcenia kierunku
EK_W1	Absolwent w pogłębionym stopniu zna zagadnienia wstępne i teologiczne związane z księgami mądrościowymi ST i Księgą Psalmów. Rozumie najważniejsze terminy teologiczne, wykorzystane przez mędrców Izraela. Ponadto posiada zaawansowaną wiedzę teologii każdej z pięciu ksiąg mądrościowych (Prz, Hi, Koh, Syr, Mdr) i Księgi Psalmów.	TMA_W01
EK_W2	Absolwent wykazuje podstawową wiedzę o interpretacji Pisma Świętego (tu: ksiąg mądrościowych i Księgi Psalmów) w zgodzie z nauczaniem Kościoła katolickiego wyrażonym w Konstytucji dogmatycznej <i>Dei Verbum</i> .	TMA_W02
EK_W3	Absolwent poprawnie interpretuje pojęcia teologiczne, obecne w księgach mądrościowych i Księdze Psalmów. Potrafi rozpoznać ich wagę i wpływ chrześcijańską duchowość i chrześcijańskie życie.	TMA_W03
EK_W4	Absolwent omawia duchową drogę człowieka starotestamentalnego do Boga w świetle teologii ksiąg mądrościowych i Księgi Psalmów. Potrafi wskazać aktualność tej drogi w świetle objawienia Jezusa Chrystusa na przykładzie wybranych fragmentów.	TMA_W04
EK_W5	Absolwent poprawnie wyjaśnia alegoryczną interpretację ksiąg mądrościowych i Psalmów, zarówno u ojców Kościoła, jak i w kulturze europejskiej.	TMA_W05
EK_U1	Absolwent potrafi twórczo wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu przesłania ksiąg mądrościowych i Księgi Psalmów w pracy duszpasterskiej, katechetycznej i publicystyczno-naukowej poprzez właściwy dobór fragmentów biblijnych, ich odpowiednią interpretację, krytyczną analizę jak i twórczą i syntetyczną prezentację. W pracy duszpasterskiej i katechetycznej potrafi	TMA_U01 TMA_U02 TMA_U03

	komunikować się na uniwersalne tematy obecne w księgach mądrościowych i Psalmach również w kręgu odbiorców niewierzących lub obojętnych na sprawy religijne.	
EK_U2	Absolwent potrafi formułować i analizować problemy teologiczne obecne w księgach mądrościowych, w szczególności te mające charakter uniwersalny i będący dziedzictwem całej ludzkości, bez względu na przynależność religijną czy światopoglądową. Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację wybranych tekstów z zastosowaniem odpowiedniej metody.	TMA_U04 TMA_U05
EK_U3	Absolwent wskazuje na powiązania pomiędzy przesłaniem mędrców Izraela i kulturowym dziedzictwem europejskim. Potrafi dostrzec związek mądrości ST z późniejszym rozwojem chrystologii, w szczególności u ojców Kościoła.	TMA_U12
EK_K1	Absolwent jest gotów do problematyzującej debaty na temat spornych postaw człowieka, przedstawionych w księgach mądrościowych i Psalmach, i do odpowiedzialnego pełnienia roli teologa katolickiego wykazującego się dogłębną wiedzą związaną z rozwojem etyki ST w czasie kształtowania się kanonu. Jest gotów do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów natury moralnej w pracy katechetycznej lub duszpasterskiej.	TMA_K01 TMA_K05
EK_K2	Absolwent jest gotów do uznawania etycznej aktualności ksiąg mądrościowych i Księgi Psalmów w rozwiązywaniu problemów związanych z prawidłowym rozumieniem podstawowych zasad, którymi powinien kierować się człowiek wierzący i nie tylko.	TMA_K02

6. Treści kształcenia

L.p.	Tematyka wykładów
W.1.	Księgi mądrościowe – ogólne wprowadzenie (terminologia, podział, miejsce w kanonie ST)
W. 2.	Starotestamentalna mądrość (<i>hochma</i>) a grecka <i>sofia</i> . Podobieństwa i różnice.
W. 3.	Maszal – podstawowy gatunek literacki hebrajskiej mądrości (definicja, geneza, natura i cel)
W. 4.	Księga Przysłów – ogólne wprowadzenie (czas powstania, autorzy, struktura, treść)
W. 5.	Księga Hioba – ogólne wprowadzenie (czas powstania, autor, struktura, treść)
W. 6.	Księga Hioba – czy istnieje możliwość zmartwychwstania w Księdze Hioba? Odpowiedź z uzasadnieniem
W. 7.	Księga Koheleta – ogólne wprowadzenie (czas powstania, autor, struktura, treść)
W. 8.	Księga Koheleta – najważniejsze problemy teologiczne i różnorodność interpretacji (Kohelet pesymista? Kohelet sceptyk? Kohelet głosiciel radości życia?)
W. 9.	Księga Syracha – ogólne wprowadzenie (czas powstania, autorzy, struktura, treść)
W. 10.	Księga Mądrości Salomona – ogólne wprowadzenie (czas powstania, autorzy, struktura, treść)

	Tematyka ćwiczeń
C.1.	Analiza tekstu Prz 8,1-36 (Autoprezentacja Boskiej Mądrości)
C. 2.	Analiza tekstu Prz 9,1-6 (Mądrość budująca dom)
C. 3.	Analiza tekstu Prz 30,7-9 (modlitwa Agura) i 31,1-9 (słowa matki Lemuela)
C.4.	Analiza tekstu Hi 3-7 (Hiob wobec Boga i trzech przyjaciół – problem cierpienia człowieka wierzącego)
C.5.	Kolokwium z wiedzy o Księdze Psalmów i z egzegezy wybranych psalmów

7. Literatura

Lp.	Obowiązkowa
1.	T. Brzegowy, <i>Pisma mądrościowe Starego Testamentu</i> , Tarnów 2007
2.	T. Brzegowy, <i>Psalmy i inne pisma</i> , Tarnów 1999
3.	S. Potocki, <i>Rady Mądrości. Przewodnik po mądrościowej literaturze Starego Testamentu</i> (Jak rozumieć Pismo święte, 5), Lublin 1993
4.	S. Potocki – J. Warzecha – T. Brzegowy – B. Poniży, <i>Mądrość starotestamentowego Izraela: Przysłowia, Hiob, Kohelet, Syrach, Księga Mądrości</i> (WMWKB 6), Warszawa 1999
5.	G. Ravasi, <i>Psalmy modlitwą ludu Bożego</i> , Częstochowa 1998
	Uzupełniająca
1.	J.S. Synowiec, <i>Wprowadzenie do Księgi Psalmów</i> , Kraków 1996
2.	A. Tronina, <i>Teologia Psalmów</i> , Lublin 1996
3.	B. Poniży, <i>Księga Mądrości. Od egzegezy do teologii</i> , Poznań 2000
4.	S. Łach – J. Łach, <i>Księga Psalmów. Wstęp – przekład z oryginału – komentarz – ekskursy</i> , Poznań 1990
5.	M. Gilbert, <i>Mądrość Salomona</i> , t. I-II, Kraków 2002
6.	A. Bonora, <i>Księga Koheleta</i> , Kraków 1997
7.	A.A. Di Lella, "Mądrość Syracha (Eklezjastyk)", w: <i>Katolicki Komentarz Biblijny</i> , red. R.E. Brown – J.A. Fitzmyer – R.E. Murphy, Warszawa 2001, 573-592
8.	J.S. KSELMANN – M.L. BARRÉ, "Księga Psalmów", w: <i>Katolicki Komentarz Biblijny</i> , red. R.E. Brown – J.A. Fitzmyer – R.E. Murphy, Warszawa 2001, 481-524

9.	R.A.F. MacKenzie – R.E. Murphy "Księga Hioba", w: <i>Katolicki Komentarz Biblijny</i> , red. R.E. Brown – J.A. Fitzmyer – R.E. Murphy, Warszawa 2001, 445-480
10.	S. McEvenue, "Mądrość – sposób myślenia o Bogu", w: <i>Międzynarodowy komentarz do Pisma Świętego. Komentarz katolicki i ekumeniczny na XXI wiek</i> , red. W.R. Farmer, Warszawa 2000, 649-655
11.	J. Schreiner, <i>Teologia Starego Testamentu</i> , Warszawa 1999

8. Metody dydaktyczne

Metoda dydaktyczna	Symbol realizowanego tematu
Wykład informacyjny	W.1. - W.1o.
Analiza tekstu	C.1. - C.4.
Kolokwium pisemne	C.5.

9. Nakład pracy studenta

9a. Studia stacjonarne

Opis	Liczba godzin	Liczba ECTS
Udział w zajęciach dydaktycznych, opracowanie treści wykładu i przygotowanie do egzaminu i kolokwium	60	2
Praca własna z lekturą obowiązkową i dodatkową	90	4

Nakład pracy studenta w godzinach: 150 Liczba punktów ECTS: 6

10. Kryteria oceny

Na ocenę 2.0	Brak podstawowych wiadomości dotyczących treści wykładów i ćwiczeń. Brak podstawowych kompetencji określonych w treściach programowych kursu. Brak podstawowych umiejętności określonych w efektach kształcenia.
---------------------	--

Na ocenę 3.0	Posiadanie podstawowych wiadomości, umiejętności oraz kompetencji określonych w wymaganiach, potwierdzone uzyskaniem 55%-65% możliwych do uzyskania na egzaminie punktów oraz zaliczenie kolokwium pisemnego.
Na ocenę 3.5	Dostateczna znajomość omawianych zagadnień, potwierdzona uzyskaniem 65%-75% możliwych do uzyskania na egzaminie punktów oraz zaliczenie kolokwium pisemnego.
Na ocenę 4.0	Dobra znajomość omawianych zagadnień, potwierdzona uzyskaniem 75%-85% możliwych do uzyskania na egzaminie punktów oraz zaliczenie kolokwium pisemnego.
Na ocenę 4.5	Dobra znajomość omawianych zagadnień, potwierdzona uzyskaniem 85%-95% możliwych do uzyskania na egzaminie punktów oraz zaliczenie kolokwium pisemnego.
Na ocenę 5.0	Bardzo dobra znajomość omawianych zagadnień, potwierdzona uzyskaniem pow. 95% możliwych do uzyskania na egzaminie punktów oraz zaliczenie kolokwium pisemnego.

11. Prowadzący przedmiot

Osoba odpowiedzialna za przedmiot	Ks. Arnold Zawadzki
Osoba prowadząca wykład	Ks. Arnold Zawadzki
Osoba prowadząca ćwiczenia	Ks. Arnold Zawadzki

Sylabus obowiązujący w roku akademickim 2023/2024

podpis autora

Ks. Arnold Zawadzki